
[2022-16-RE](#)

Causa 2022-16-RE

(*Morales Gerbaud i d'altres c/ Principat d'Andorra*)

Número de registre 149-2022. Recurs d'empara

Sentència del 13 de juny del 2022

BOPA núm. 75, del 22 de juny del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 de març del 2022, per la representació processal de la Sra. Isabel Amalia Morales Gerbaud i de les seves dues filles menors d'edat, així com de la fundació d'interès privat "*Foundation Ange Saint Michel*", antigament anomenada "*Sparkling Foundation*", mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa DP-9000088/2017, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que declari el dret de la part recurrent a ser indemnitzada pels perjudicis soferts;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 20 d'abril del 2022 que va admetre a tràmit, sense efectes suspensius, aquesta causa;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 10 de maig del 2022, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per la part recurrent i pel Ministeri Fiscal;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. En el marc d'unes diligències prèvies per un presumpte delict de blanqueig de diners, el 3 de juliol del 2017, la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia va dictar un aute mitjançant el qual acordava diverses mesures cautelars i d'investigació, entre les quals un embargament cautelar dels béns de la part recurrent.

1.2. El 31 d'octubre del 2019, la part recurrent va presentar un escrit en què sol·licitava l'aixecament d'aquest embargament i, de manera subsidiària, que la Sra. Isabel Amalia Morales Gerbaud pogués disposar d'un import mensual de 15.000 dòlars per subvenir a les necessitats de les seves filles menors d'edat.

1.3. El 9 de juny del 2020 i el 13 d'octubre del mateix any, la part recurrent va presentar sengles escrits en què reiterava la seva petició.

1.4. El 25 de març del 2022, la representació processal de la Sra. Isabel Amalia Morales Gerbaud i de les seves dues filles menors d'edat, així com de la fundació d'interès privat "*Foundation Ange Saint Michel*", antigament anomenada "*Sparkling Foundation*" va interposar un recurs d'empara contra la inactivitat de la Secció d'Instrucció Especialitzada 2 de la Batllia en el marc de la causa DP-9000088/2017, per una presumpta vulneració del dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de les recurrents

- Les recurrents posen en relleu que des de la seva petició d'aixecament de l'embargament cautelar dels seus béns s'han escolat 29 mesos sense haver obtingut encara una resposta de la Batllia malgrat les múltiples gestions efectuades per poder disposar dels fons per subvenir a les seves necessitats.

- Destaquen igualment que aquesta situació no pot perpetuar-se, sobretot tenint en compte que encara no han tingut l'oportunitat de prestar declaració en el marc de la instrucció d'aquestes diligències prèvies.

- Manifesten que els criteris establerts per la jurisprudència del Tribunal Constitucional per tal de determinar si la durada dels procediments és o no és raonable (la complexitat dels fets, el temps transcorregut, l'actitud de les parts i l'activitat dels òrgans judicials) transposats a aquest cas concret evidencien la vulneració del seu dret a un judici de durada raonable.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat i que declari el seu dret a ser indemnitzades pels perjudicis soferts.

2.2. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal destaca la complexitat de la causa que tracta de la instrucció d'un presumpte delict de blanqueig de capital amb projecció internacional que ha requerit el lliurament de

comissions rogatòries a terceres jurisdiccions i que comporta actualment més de 18.000 folis.

- Precisa que les pretensions introduïdes per les recurrents el 31 d'octubre del 2019 han requerit l'estudi i l'anàlisi de l'ingent volum de documentació incorporada, i que d'ençà el mes de juliol del 2021, la instrucció s'ha vist impulsada per la Batllia de reforç, com ho demostra l'aute de l'1 d'abril del 2022 que dona resposta a aquestes pretensions.

- Recorda que la crisi sanitària va pertorbar profundament el funcionament de la Justícia entre finals del 2019 fins a l'estiu del 2021, amb una reducció de l'activitat als serveis mínims des del mes de març fins al mes de juny del 2020, i amb una represa de forma gradual progressiva, i com que des de l'estiu del 2021 no hi ha hagut una inactivitat inexplicable, les pretensions de les recurrents han de decaure.

- Per tant, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El dret a un procés de durada raonable deriva del dret a un procés degut establert a l'article 10 de la Constitució.

3.2. El concepte de durada raonable no és absolut i la jurisprudència d'aquest Tribunal ha establert criteris per a la seva valoració (veg. per ex. les sentències recents del 12 de maig del 2022, recaigudes en les causes 2022-8-RE i 2022-11-RE, o la del 20 d'abril del 2022, recaiguda en la causa 2022-6-RE, o la del 20 de desembre del 2021, recaiguda en la causa 2021-71-RE), altrament, aquests criteris son també conformes a aquells tinguts en compte pel Tribunal Europeu dels Drets Humans.

3.3. Així doncs, cal examinar el comportament de les recurrents, l'activitat dels òrgans judicials i la complexitat de la causa.

3.4. Pel que fa a l'activitat de les recurrents, aquestes fan remuntar el còmput de la dilació indeguda al seu primer escrit, és a dir, al 31 d'octubre del 2019, però cal posar en relleu que tant aquest escrit, com l'escrit d'insistiment del 9 de juny del 2020, incorporen al procediment un ingent volum de documentació, destacant que el darrer escrit d'insistiment data del 13 d'octubre del 2020.

3.5. Així doncs, es pot considerar que atès que les recurrents van aportar nova documentació en dues ocasions per recolzar les seves pretensions, la durada de la resposta judicial ha de ser valorada a partir del mes de juny del 2020.

3.6. Pel que fa a l'activitat de la Batllia, el Ministeri Fiscal cita diversos actes processals realitzats a partir del 29 de juliol del 2021 i que van desembocar en l'aute de l'1 d'abril del 2022, dictat per la Secció d'Instrucció Especialitzada 2, el qual desestima les peticions principal i subsidiària de les recurrents introduïdes pels escrits del 31 d'octubre del 2019, del 9 de juny del 2020 i del 13 d'octubre del 2020, en què se sol·licitava l'aixecament total o parcial de la mesura de bloqueig del compte bancari de referència.

3.7. L'objecte de la causa rau en la comissió d'un presumpte delicte de blanqueig de capitals amb projecció internacional que ha requerit la tramesa de diverses comissions rogatòries internacionals

amb unes actuacions que contenen en l'actualitat més de 18.000 folis, circumstàncies que juntament amb el detall dels antecedents exposats en l'aute de l'1 d'abril del 2022 esmentat, evidencien de manera clara la seva complexitat.

3.8. No obstant això, si bé aquesta causa és globalment complexa, cal constatar que a partir del moment en què, el 17 de setembre del 2021, la batlle acorda delegar al Servei de Policia l'anàlisi de la documentació aportada per les recurrents, aquesta necessitarà menys de 7 mesos per prendre la decisió de desestimació de la seva pretensió.

3.9. Altrament, tot i que és necessari tenir en compte la crisi sanitària que va pertorbar l'activitat judicial durant tot aquest període, aquesta només va ser reduïda als serveis mínims durant 4 mesos, des del mes de març fins al mes de juny del 2020. Per tant, des del 9 de juny del 2020 fins al 29 de juliol del 2021, és a dir durant més d'un any, quan l'activitat judicial es refeia gradualment, no es constata cap activitat relativa a les peticions de les recurrents.

3.10. En definitiva, això comporta que la durada necessària per donar resposta a les pretensions de les recurrents hagi estat de 22 mesos; i, aquesta durada no pot ser considerada com a raonable en virtut dels criteris establerts per la jurisprudència constitucional.

3.11. Cal concloure, doncs, que en aquest cas s'ha vulnerat el dret a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10.2 de la Constitució, i que s'ha d'atorgar l'empara sol·licitada i declarar que les recurrents tenen dret a ser indemnitzades pel perjudici sofert.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Estimar el recurs d'empara interposat per la representació processal de la Sra. Isabel Amalia Morales Gerbaud i de les seves dues filles menors d'edat, així com de la fundació d'interès privat "*Foundation Ange Saint Michel*", antigament anomenada "*Sparkling Foundation*".

2. Declarar que s'ha vulnerat el seu dret fonamental a un judici de durada raonable, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

3. Declarar que les recurrents tenen dret a ser indemnitzades en la quantitat que assenyali l'òrgan competent al respecte.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de les recurrents, al president de la Batllia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 13 de juny del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela
President

Jean-Yves Caullet
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Dominique Rousseau
Magistrat